

STANDARDY OCHRONY DZIECI
W DUSZPASTERSTWIE PARAFIALNYM
PARAFII RZYMSKOKATOLICKIEJ
POD WEZWANIEM
ŚW. KAZIMIERZA W POLICACH

SPIS TREŚCI

PREAMBUŁA	3
Rozdział I Objasnienie terminów	4
Rozdział II Postanowienia ogólne	7
Rozdział III Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a osobami dorosłymi zaangażowanymi w duszpasterstwo parafialne oraz pracę na rzecz parafii. Zachowania niedozwolone wobec małoletnich	8
Rozdział IV Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu dziecka	17
Rozdział V Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego	21
Rozdział VI Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach krzywdzenia dzieci	22
Rozdział VII Zasady przeglądu i aktualizacji standardów oraz sposoby dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego.....	23
Rozdział VIII Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie parafii do stosowania standardów, zasady przygotowania osób zaangażowanych w duszpasterstwo do ich stosowania oraz sposób dokumentowania	24
Rozdział IX Zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz dzieciom standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania.....	28
Rozdział X Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone	29
Rozdział XI Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet oraz procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie	33
Rozdział XII Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.	34
Wykaz telefonów, adresów i instytucji świadczących wsparcie ofiarom przemocy	35
Załączniki	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

PREAMBUŁA

Standardy ochrony dzieci w duszpasterstwie parafialnym – to dokument wewnętrzny parafii, zawierający zasady zapewniania dzieciom bezpieczeństwa i postępowania w przypadku zagrożenia krzywdzenia dzieci. Spisane w jednym miejscu zasady tworzenia w parafii bezpiecznego dla małoletnich uczniów środowiska, a także ustanowienie zrozumiałych i obowiązujących wszystkie osoby zaangażowane w duszpasterstwo parafialne procedur interwencji wewnętrznych i zewnętrznych, umożliwia szybkie reagowanie na zagrożenia bezpieczeństwa dobrostanu dzieci, a także pomaga w spełnianiu prawnych wymogów ochrony dzieci przed krzywdzeniem.

Standardy ochrony dzieci w duszpasterstwie parafialnym regulują te obszary funkcjonowania, które wiążą się z możliwością naruszenia praw dziecka: od bezpieczeństwa i wsparcia po interwencję w sytuacjach zagrażających jego życiu, zdrowiu i dobrostanowi.

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników parafii i osób współpracujących oraz zaangażowanych w duszpasterstwo parafialne skierowane do dzieci jest działanie dla ich dobra – doczesnego i wiecznego. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy w jakiegokolwiek formie.

Niniejszy dokument stanowi realizację obowiązku prawnego dotyczącego wprowadzenia we wszelkich instytucjach, w których przebywają dzieci, standardów ich ochrony przed krzywdzeniem [ustawa z dnia 28 lipca 2023 roku o zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 1606)].

Rozdział I

Objaśnienie terminów

Ilekcroć w niniejszych *Standardach ochrony dzieci* jest mowa bez bliższego określenia o:

- 1) **proboszczu** – należy przez to rozumieć proboszcza parafii wskazanej na stronie tytułowej;
- 2) **parafii** – należy przez to rozumieć parafię wskazaną na stronie tytułowej;
- 3) **pracowniku** – należy przez to rozumieć każdą osobę zatrudnioną na podstawie umowy o pracę lub umowy zlecenia w parafii;
- 4) **partnerze współpracującym z parafią** – należy przez to rozumieć osoby wykonujące zadania zleczone na terenie parafii;
- 5) **dziecku** – należy przez to rozumieć niepełnoletnie osoby objęte duszpasterstwem parafialnym;
- 6) **małoletnim** – należy przez to rozumieć zgodnie z kodeksem cywilnym osobę od urodzenia do ukończenia 18 roku życia;
- 7) **opiekunie dziecka** – należy przez to rozumieć osobę uprawnioną do reprezentacji dziecka i stanowieniu o dziecku, w szczególności jego przedstawiciela ustawowego;
- 8) **przedstawicielu ustawowym** – należy przez to rozumieć rodzica bądź opiekuna posiadającego pełnię władzy rodzicielskiej lub opiekuna prawnego (osobę reprezentującą dziecko, ustanowioną przez sąd, w sytuacji, gdy rodzicom nie przysługuje władza rodzicielska lub gdy rodzice nie żyją);
- 9) **zgodzie rodzica małoletniego** – należy przez to rozumieć zgodę co najmniej jednego z rodziców dziecka. Jednak w przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka należy poinformować rodziców o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny i opiekuńczy;
- 10) **czynnikach ryzyka krzywdzenia dziecka** – należy przez to rozumieć wybrane informacje nt. warunków, sytuacji, sposobu funkcjonowania rodziny sprzyjające krzywdzeniu dziecka w rodzinie. Czynniki ryzyka zwiększają prawdopodobieństwo, że dziecko doświadczy intencjonalnego lub

nieintencjonalnego krzywdzenia, nieodpowiednich dla niego oddziaływań, które mogą spowodować zaburzenia w przebiegu jego rozwoju;

- 11) **krzywdzeniu dziecka** – należy przez to rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika parafii lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie.

Krzywdzeniem jest:

- a) **przemoc fizyczna** – jest to celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała. Skutkiem przemocy fizycznej mogą być m. in. złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne. Przemoc fizyczna powoduje lub może spowodować utratę zdrowia bądź też zagrażać życiu. Przemoc fizyczna wobec dziecka może być czynnością powtarzalną lub jednorazową,
- b) **przemoc emocjonalna** – to przewlekła, нефizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy dzieckiem, a osobą dorosłą. Zaliczamy do niej m. in.: powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie dziecka, nieustanna krytyka, wciąganie małoletniego w konflikt osób dorosłych, manipulowanie nim, brak odpowiedniego wsparcia, stawianie dziecku wymagań i oczekiwań, którym nie jest on w stanie sprostać, niedostrzeganie lub nieuznawanie indywidualności dziecka i granic psychicznych pomiędzy rodzicem, pracownikami parafii a dzieckiem,
- c) **przemoc seksualna** – to włączanie dziecka w aktywność seksualną, której nie potrafi ono w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody i/lub na którą nie jest dojrzałe rozwojowo i nie może zgodzić się w ważny prawnie sposób i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi danego społeczeństwa. Z przemocą seksualną mamy do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy. Przez wykorzystywanie seksualne rozumiane jest również narażenie dziecka na odbiór treści erotycznych, na które dziecko nie jest gotowe,
- d) **przemoc ekonomiczna** – to niezapewnianie odpowiednich warunków do rozwoju dziecka, m.in. odpowiedniego odżywiania, ubrania, potrzeb edukacyjnych czy schronienia, w ramach środków dostępnych rodzicom lub opiekunom. Jest to jedna z form zaniedbania,

- e) **zaniedbywanie** – to niezaspokajanie podstawowych potrzeb dziecka niezbędnych dla jego prawidłowego rozwoju – potrzeb związanych z odżywianiem, ubiorem, schronieniem, higieną, opieką medyczną, kształceniem czy sferą psychiczną dziecka;
- 12) **zespole do spraw prewencji** – należy przez to rozumieć zespół powołany przez proboszcza w celu troski o ochronę dzieci w ramach duszpasterstwa parafialnego. W skład zespołu wchodzi odpowiednio: proboszcz (z wyjątkiem sytuacji gdy jest podejrzanym o krzywdzenie dziecka), tzw. Osoba Zaufana i inne osoby wyznaczone przez proboszcza;
- 13) **interwencji** – należy przez to rozumieć proces mający na celu doprowadzenie do zmiany sytuacji dziecka, tj. zatrzymanie krzywdzenia i zapewnienie bezpieczeństwa dziecka poprzez szybką i skuteczną reakcję;
- 14) **Standardach ochrony dzieci** – należy przez to rozumieć zbiór zasad funkcjonujących w parafii, które stawiają ochronę dziecka w centrum działań i wartości parafii;
- 15) **osobie odpowiedzialnej za Standardy ochrony małoletnich** – należy przez to rozumieć proboszcza albo inną osobę wyznaczoną przez niego do sprawowania nadzoru nad realizacją *Standardów ochrony dzieci*
- 16) **Osobie Zaufanej** – należy przez to rozumieć osobę wyznaczoną przez proboszcza odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach dotyczących przemocy;
- 17) **danych osobowych dziecka** – należy przez to rozumieć każdą informację umożliwiającą identyfikację dziecka;
- 18) **osobie odpowiedzialnej za Internet** – należy przez to rozumieć osobę wyznaczoną przez proboszcza, której zadaniem jest nadzór nad korzystaniem z Internetu przez dzieci na terenie parafii oraz nad bezpieczeństwem małoletnich w Internecie.

Rozdział II

Postanowienia ogólne

1. W niniejszej Parafii został opracowany i wprowadzony w życie wewnętrzny dokument, w którym zawarta jest polityka ochrony przebywających tam zgodnie z obowiązującymi standardami wyznaczonymi zarówno przez dokumenty państwowe (Ustawę o zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz innych ustaw z dn. 28 lipca 2023 r. – tzw „Ustawa Kamilka”), jak i wskazania wynikające z Wytycznych Kościoła katolickiego w Polsce.
2. W przygotowaniu wewnętrznego dokumentu uczestniczyli zaangażowani świeccy.
3. W parafii działa Zespół ds. Prewencji oraz wyznaczona jest tzw. Osoba Zaufania.
4. Polityka ochrony dotyczy szczegółowych zasad bezpieczeństwa i sposobów ochrony przebywających tam dzieci i bezbronnych dorosłych, czyli:
 - a) rekrutacji personelu i osób zaangażowanych duszpastersko w parafii;
 - b) bezpiecznych relacji pomiędzy dorosłymi zatrudnionymi i pomagającymi duszpastersko w parafii a dziećmi i bezbronnymi dorosłymi;
 - c) bezpiecznych relacji pomiędzy rówieśnikami;
 - d) bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów elektronicznych;
 - e) zasady ochrony wizerunku i danych osobowych;
 - f) sposobu reagowania w parafii na przypadki podejrzenia, że dziecko doświadcza przemocy fizycznej, psychicznej czy seksualnej i zasad prowadzenia rejestru interwencji (Załącznik);
 - g) pomocy osobom pokrzywdzonym.
5. Standardy ochrony są dostępne w parafii i podane do publicznej wiadomości .

Rozdział III

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a osobami dorosłymi zaangażowanymi w duszpasterstwo parafialne oraz pracę na rzecz parafii. Zachowania niedozwolone wobec małoletnich

§ 1

Zasady ogólne

1. Osoby dorosłe zaangażowane w duszpasterstwo parafialne dbają o bezpieczeństwo dzieci podczas ich pobytu na terenie parafii oraz podczas imprez i wyjazdów organizowanych przez parafię.
2. Osoby dorosłe wspierają dzieci w pokonywaniu trudności. Pomoc dzieciom uwzględnia: umiejętności rozwojowe dzieci, możliwości wynikające z niepełnosprawności/ specjalnych potrzeb edukacyjnych.
3. Osoby dorosłe podejmują działania wychowawcze mające na celu kształtowanie prawidłowych postaw – wyrażanie emocji w sposób niekrzywdzący innych, niwelowanie zachowań agresywnych, promowanie zasad „dobrego wychowania”.
4. Zasady bezpiecznych relacji dorosłych z dziećmi obowiązują wszystkich kapłanów i świeckich – pracowników, praktykantów i wolontariuszy. Znajomość i zaakceptowanie zasad są potwierdzone podpisaniem oświadczenia (Załącznik)
5. Wszyscy dorośli zobowiązani są do utrzymywania profesjonalnej relacji z dziećmi i każdorazowego rozważenia, czy reakcja, komunikat bądź działanie wobec dziecka są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe.
6. Wszystkie osoby dorosłe zaangażowane w duszpasterstwo parafialne zobowiązane są do działania w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji zachowania.
7. Dzieci objęte duszpasterstwem parafialnym są poinformowane, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć dorosłemu i mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji lub

pomocy.

8. Dorośli zaangażowani w duszpasterstwo parafialne powinni być zawsze jest przygotowani na wyjaśnienie swoich działań/zachowania.
9. W kontaktach z dziećmi należy zachować szczególną ostrożność wobec dzieci, które doświadczyły nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Jeżeli dzieci te dążyłyby do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi, dorosły reaguje z wyczuciem, jednak stanowczo, a także pomaga dziecku zrozumieć znaczenie osobistych granic.
10. Organizując wyjazdy i wycieczki organizator jest zobowiązany do wcześniejszego upewnienia się czy warunki zakwaterowania są bezpieczne, co obejmuje m.in. brak dzielenia pokoju/ łóżka z uczniami.
11. Złamanie zasad wymienionych w przedmiotowej procedurze jest podstawą odpowiedzialności dyscyplinarnej lub karnej.

§ 2

Zasady chroniące w kontakcie bezpośrednim

1. Wszystkie spotkania z dziećmi na terenie parafii powinny być organizowane w miejscach oficjalnych, ogólnodostępnych i do tego przygotowanych.
2. Nie można przebywać z dzieckiem sam na sam w warunkach odizolowanych. Jeżeli dobro dziecka wymaga indywidualnego spotkania, nie może się ono odbywać w sekrecie (zalecane powiadomienie rodziców lub przełożonego) i w warunkach odizolowanych. Osoba przeprowadzająca spotkanie powinna zatroszczyć się o transparentność (np. przeszklone lub uchylone drzwi pomieszczenia, które nie mogą być zamknięte na klucz, obecność innych osób w bezpośrednim pobliżu, powiadomienie innych osób o spotkaniu itp. Indywidualnych spotkań z dziećmi nie wolno w nieroztropny sposób mnożyć ani przedłużać. Spotkania takie nie powinny odbywać się w późnych godzinach wieczornych (po godz. 20.00 lub nocą).
3. Dzieci nie mogą przebywać w parafialnych pomieszczeniach mieszkalnych bez opieki rodzica lub opiekuna prawnego. Nie powinny też towarzyszyć duszpasterzom w miejscach lub w sprawach niezwiązanych ze sprawowaniem posługi lub formacją.

4. Dzieci powinny zawsze pozostawać pod opieką osoby dorosłej. Podczas pełnienia funkcji wychowawczych opiekunowie nie mogą pozostawać pod wpływem alkoholu lub substancji psychoaktywnych ani przyjmować ich w obecności dzieci.
5. Dzieci na terenie parafii nie mogą przebywać pod wyłączną opieką innego dziecka, chyba że inaczej stanowią regulaminy religijnych ruchów duszpasterstwa poza-parafialnego, np. Ruchu Światło-Życie, KSM, w tym wypadku stosuje się standardy opracowane przez te grupy. Osoby te powinny być odpowiednio uformowane, przygotowane i pełnić posługę pod okiem dorosłych.
6. Jeśli spotkania formacyjne, np. przygotowanie do bierzmowania, odbywają się w domach wybranych rodzin, również muszą być przeprowadzane w grupie, nigdy indywidualnie.
7. Zakazuje się przewożenia dzieci prywatnymi samochodami, zwłaszcza w pojedynkę, bez wiedzy i wyraźnej zgody rodziców lub opiekunów prawnych.
8. Niestosowne jest skracanie dystansu przez przechodzenie na „ty” osoby dorosłej z dzieckiem.
9. W prywatne życie dziecka wolno ingerować tylko w takim wymiarze, w jakim wymaga tego konkretny problem.
10. W przypadku konieczności podjęcia rozmów na temat seksualności należy wykazać się delikatnością i roztropnie rozemnić, czy takiej rozmowy nie powinien przeprowadzić specjalista.
11. Niedopuszczalne są wszelkiego rodzaju nadużycia duchowe (w obszarze spowiedzi, poradnictwa itp.).
12. W sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec dziecka, unikać innego niż niezbędny kontaktu fizycznego z małoletnim. Dotyczy to zwłaszcza pomagania małoletniemu w ubieraniu i rozbieraniu, jedzeniu, myciu i w korzystaniu z toalety.
13. Na początku roku formacyjnego w parafii należy:
 - zapoznać rodziców lub opiekunów prawnych dzieci z harmonogramem prowadzonych spotkań;
 - ustalić zasady komunikacji elektronicznej z rodzicami i dziećmi.
14. Wszystkie formy zorganizowanego czasu, a w sposób szczególny wypoczynku dzieci powinny być realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa;
15. Na wyjazdy grupowe należy uzyskać pisemną zgodę rodziców lub opiekunów

prawnych, po uprzednim zapoznaniu ich z ramowym planem działania i zasadami jego organizacji (regulaminem). Podczas wyjazdu rodzice lub opiekunowie prawni mają prawo do kontaktu ze swoim dzieckiem oraz z jego opiekunem;

16. Podczas wyjazdów parafialnych opiekunowie nie powinni nocować w tym samym pomieszczeniu co podopieczni. W sytuacji szczególnej, wymagającej od opiekuna pozostania w nocy w pomieszczeniu z wychowankiem, powinien on o tym fakcie zawiadomić inną osobę dorosłą, kierownika wyjazdu oraz, jeśli to możliwe, rodzica lub opiekuna prawnego wychowanka. Jeśli wyjazd przewiduje noclegi zbiorowe, organizator zawiera informację na ten temat w regulaminie. Szczególnie zadbać należy o ochronę dzieci w toaletach, łazienkach, przebieralniach czy szatniach.

§ 3

Zasady komunikacji z dziećmi

1. W komunikacji z dziećmi należy zachować spokój, cierpliwość i szacunek. Okazywać też zrozumienie dla ich trudności i problemów. Należy reagować według zasad konstruktywnej komunikacji i krytyki na każde obraźliwe, niewłaściwe, dyskryminacyjne zachowanie lub słowa dziecka oraz na wszelkie formy zastraszania i nietolerancji wśród nich.
2. Dać dziecku prawo do odczuwania i mówienia o swoich emocjach, do wyrażania własnego zdania oraz prawo do bycia wysłuchanym przez osobę dorosłą.
3. Komunikacja z dziećmi powinna być prowadzona w sposób konstruktywny, budujący relacje, a nie hierarchię zależności oraz nieufność i wrogość.
4. Nie wolno zawstydzać, upokarzać, lekceważyć lub obrażać dziecko.
5. Nie wolno obrzucać dziecka wyzwiskami, wyśmiewać i ośmieszać go, np. stosując ośmieszające przezwiska i zdrobnienia.
6. Należy unikać wypowiedzi nakazujących, komenderujących, nadmiernie moralizujących, krytykanckich. Nie wytykać błędów dziecka w sposób, który go rani.
7. Nie grozić dziecku, nie wyrażać dezaprobaty wobec jego zachowania lub postępów w wierze w sposób uwłaczający godności i poczuciu własnej wartości dziecka.
8. Nie reagować złośliwościami, sarkazmem na zachowanie dziecka, nie żartować z dziecka, w sposób który obniża jego poczucie własnej wartości.
9. Słuchać uważnie dzieci, udzielać im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku

i danej sytuacji. W relacjach z dziećmi stosować zasady pozytywnej komunikacji: aktywne słuchanie i komunikat JA.

10. Stosować zasady konstruktywnej krytyki wobec, np. niewłaściwego zachowania dziecka, tj. krytykować go w taki sposób, aby nie czuł się zraniony, zmuszony do obrony czy do kontrataku.
11. Nie podnosić głosu na dziecko w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa dziecka lub innych dzieci.
12. W sytuacji wymagającej interwencji wobec dziecka nie podnosić głosu, nie krzyczeć na niego, mówić wyraźnie, bez szeptu i krzyku, starając się utrzymać spokojny ton głosu. Utrzymywać z dzieckiem kontakt wzrokowy. W czasie rozmowy znajdować się blisko drugiej osoby, ale nie naruszać jej przestrzeni osobistej.

§ 4

Komunikacja z dziećmi służąca rozwiązywaniu konfliktów i utrzymywaniu świadomej dyscypliny

1. W rozwiązywaniu konfliktów stosuje następujące zasady konstruktywnej komunikacji:
 - a) nie ocenia,
 - b) nie uogólnia, nie interpretuje,
 - c) nie daje „dobrych rad”, nie moralizuje,
 - d) stosuje komunikaty „JA”,
 - e) oddziela problem od osoby, wyraża brak akceptacji dla zachowania a nie człowieka,
 - f) skupia swoją uwagę na rozmówcy, koncentruje się na tym co mówi,
 - g) okazuje rozmówcy szacunek,
 - h) upewnia się, czy dobrze rozumie swojego rozmówcę,
 - i) wysłuchuje dziecko,
 - j) mówi wprost – otwarcie wyraża swoje potrzeby, uczucia i propozycje,
 - k) udziela konkretnych informacji zwrotnych.
2. W komunikacji z dzieckiem podczas rozwiązywaniu konfliktów należy wystrzegać się:
 - a) tzw. stoperów komunikacyjnych: osądzania, krytykowania, wyzywania,

- rozkazywania, oskarżania, grożenia, odwracania uwagi,
- b) błędu nadmiernej generalizacji (zamiast mówić o konkretnych sytuacjach i konkretnych przyczynach irytacji, złości, przypisuje się pewne zdarzenia stałym cechom osoby),
 - c) niewłaściwego zrozumienia intencji dziecka – partnera rozmowy,
 - d) niespójności komunikatu werbalnego z niewerbalnym.
3. W procesie rozwiązywania konfliktu należy dbać o komunikację dającą dziecku poczucie bezpieczeństwa emocjonalnego i psychospołecznego, chroniącą go od poczucia, że rozwiązanie konfliktu jest dla niego krzywdzące i rodzi u dziecka poczucie niesprawiedliwości, zlekceważenia czy odrzucenia.
 4. Umiejętnie, w sposób konstruktywny uczestniczyć w rozwiązywaniu konfliktów, stosując w zależności od potrzeb różne metody ich rozwiązywania, np. negocjacje, mediacje, arbitraż, facylitację.
 5. Szybko reagować na problemy związane z dyscypliną dzieci:
 - a) rozwiązywać pojawiające się problemy z dyscypliną bezpośrednio po naruszeniu zasad przez dzieci,
 - b) nie podnosić agresywnie głosu i nie krzyczeć, zwracać uwagę tym dzieciom, które łamią ustalony porządek,
 - c) wykazuje empatię wobec dzieci,
 - d) ustalać (przypominać) obowiązujące zasady – wyraźnie określać oczekiwane zachowania dzieci dotyczące różnych rodzajów ich aktywności, np. uczestnictwa w nabożeństwie, spotkaniu formacyjnym, spotkaniu integracyjnym.
 6. Metody dyscyplinowania dzieci dobierać adekwatnie do ich wieku i poziomu rozwoju. Metody te nie mogą naruszać godności i nietykalności osobistej dzieci (zakaz stosowania kar fizycznych).
 7. Karanie dzieci stosuje rozważnie, w sposób uzasadniony i zrozumiały dla nich.
 8. Upominając słownie, perswazyjnie, stara się opanować własne negatywne emocje, np. złość, zdenerwowanie..
 9. Wyjaśnić dziecku, za co i dlaczego zostało ukarane. Przekazać utrzymany w spokojnym tonie komunikat jasny, konkretny, wolny od stygmatyzowania dziecka, nakierowany na ocenę jego zachowania, a nie jego osoby.
 - 10.

§ 5

Zachowania niedozwolone wobec dzieci

1. Kontakty osób dorosłych zaangażowanych w duszpasterstwo parafialne z dziećmi nie mogą łamać obowiązującego prawa, ustalonych norm i zasad. Wszystkie dzieci mają być sprawiedliwie traktowani.
2. Zabronione jest dyskryminowanie dzieci ze względu na pochodzenie, poczucie tożsamości, wiek, płeć, status materialny, wygląd zewnętrzny, wiedzę i umiejętności.
3. Dorosłym nie wolno wykorzystywać wobec dziecka relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
4. Zabroniona jest jakakolwiek forma przemocy fizycznej wobec dziecka, np. taka jak: zabieranie rzeczy, niszczenie rzeczy, bicie, popychanie, szturchanie, ograniczenie swobody ruchu, szczypanie, klapsy, pociągnięcie za włosy, bicie przedmiotami, wykręcanie rąk.
5. Zabronione jest stosowanie przemocy psychicznej wobec dziecka, np. takiej jak:
 - a) izolowanie, pomijanie, obniżanie statusu dziecka w grupie,
 - b) stygmatyzowanie dzieci z powodu ich zdrowia, osiągnięć edukacyjnych, wyglądu, orientacji seksualnej, światopoglądu czy sytuacji majątkowej,
 - c) wyszydzanie, wyśmiewanie, ośmieszanie, poniżanie, wyzywanie, grożenie,
 - d) nadmierne, wygórowane wymagania, zastraszanie dzieci, obrażanie ich godności, stosowanie kar niewspółmiernych do win,
 - e) agresywne wypowiedzi, komentarze i ataki na czatach, komunikatorach i forach internetowych.;
 - f) umieszczanie obraźliwych, ośmieszających dzieci rysunków, zdjęć i filmów;
 - g) rozpowszechnianie wszelkich nieprawdziwych, poniżających dziecko materiałów,
 - h) cyberstalking – śledzenie w sieci poczynań dziecka i upublicznianie ich.
6. Zabronione jest używanie naruszających godność dziecka wypowiedzi o podtekście seksualnym, nie nawiązuje w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej w tym:
 - a) komentarzy na temat ciała/wyglądu/ubioru z podtekstem seksualnym; dyskryminujących komentarzy odnoszących się do płci,
 - b) wulgarnych lub niestosownych dowcipów i żartów, cmokania, itp.

- c) wulgarnych lub dwuznacznych smsów, e-maili,
 - d) publikowanie prywatnych zdjęć lub innych informacji o dziecku i jego rodzinie w osobistych mediach społecznościowych, np. facebooku, bez zgody zainteresowanych stron,
 - e) zamieszczanie komentarzy i udostępnianie zdjęć w mediach społecznościowych, w jakimkolwiek podtekście lub kontekście erotycznym, które mogłyby dziecku wyrządzić krzywdę.
7. Zabronione jest naruszanie nietykalności osobistej dziecka – obmacywanie, mocne i zamykające uściski, uniemożliwiające przerwanie kontaktu, klepanie po pośladkach, udach, kolanach, głowie, dotykanie, głaskanie, dotykanie piersi, pośladków, genitaliów i ich okolic (choćby przez bieliznę lub odzież); łaskotanie lub mocowanie się w dużej bliskości cielesnej, masaż, sadzanie na kolanach, kładzenie się lub spanie obok, ocieranie się, pocałunki.
 8. Zabronione jest zmuszanie dziecka do odbycia jakiegokolwiek aktywności o charakterze seksualnym.
 9. Zabronione jest angażowanie się w takie aktywności jak łaskotanie, udawane walki z dziećmi czy brutalne zabawy fizyczne.
 10. Przy każdej rozmowie o charakterze indywidualnym, na życzenie ucznia zapewnia obecność innej osoby dorosłej lub na życzenie dziecka innego dziecka.
 11. Nie jest dopuszczalne ujawnianie danych wrażliwych dotyczących małoletniego, wyszczególnionych w art. 9 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz.U. UE.L. z 2016 r. Nr 119, poz. 1) obejmujących pochodzenie rasowe lub etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne lub światopoglądowe, przynależność do związków zawodowych oraz przetwarzania danych genetycznych, danych biometrycznych w celu jednoznacznego zidentyfikowania osoby fizycznej lub danych dotyczących zdrowia, seksualności lub orientacji seksualnej tej osoby;
 12. Nie wolno robić zdjęć lub filmować bez ich zgody. Nie wolno upubliczniać zdjęć, filmów z udziałem dzieci bez pisemnej zgody ich rodziców lub opiekunów prawnych, z wyjątkiem zdjęć dużych grup w miejscach publicznych w związku

z informowaniem o wydarzeniach.

13. Zabrania się częstowania dzieci tytoniem, alkoholem i innymi substancjami psychoaktywnymi, posiadania środków niedozwolonych przez prawo. Nie wolno również tolerować ich posiadania oraz zażywania przez dzieci.

§ 6

Zasady nawiązywania kontaktu z dziećmi za pomocą mediów

1. Kontakt z dzieckiem nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, nie może wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.
2. Dorosły nie zaprasza dziecka do swojego miejsca zamieszkania, nie spotyka się z nimi prywatnie bez obecności rodzica.
3. Dorosły nie nawiązuje kontaktów z dziećmi poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie do nich zaproszeń w mediach społecznościowych. Nie kontaktuje się z nimi poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych) bez wyraźnej zgody rodzica lub opiekuna prawnego na taką formę kontaktu.
4. Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych, jeśli dzieci i rodzice/opiekunowie dzieci są osobami bliskimi dla dorosłego zaangażowanego w duszpasterstwo parafialne, wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych dzieci, ich rodziców/opiekunów.

Rozdział IV

Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu dziecka

§ 1

Sygnaly świadczące o przemocy

1. Osoby dorosłe zaangażowane w duszpasterstwo parafialne zwracają szczególną uwagę na występowanie w zachowaniu dziecka sygnałów świadczących o krzywdzeniu, w szczególności o możliwości popełnienia przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę dziecka.
2. Uwagę powinny zwrócić przykładowo następujące zachowania:
 - Dziecko ma widoczne obrażenia ciała (siniaki, poparzenia, ugryzienia, złamania kości itp.), których pochodzenie trudno jest wyjaśnić;
 - Podawane przez dziecko wyjaśnienia dotyczące obrażeń wydają się niewiarygodne, niemożliwe, niespójne itp. Dziecko często je zmienia;
 - Pojawia się niechęć przed udziałem w zajęciach uwzględniających ćwiczenia fizyczne;
 - Dziecko nadmiernie zakrywa ciało, niestosownie do sytuacji i pogody;
 - Dziecko wzdryga się, kiedy podchodzi do niego osoba dorosła;
 - Dziecko boi się rodzica lub opiekuna;
 - Dziecko boi się powrotu do domu;
 - Dziecko jest bierne, wycofane, uległe, przestraszone;
 - Dziecko cierpi na powtarzające się dolegliwości somatyczne: bóle brzucha, głowy, mdłości itp.;
 - Dziecko moczy się bez powodu lub w konkretnych sytuacjach czy też na widok określonych osób;
 - Nastąpiła nagle i wyraźna zmiana zachowania dziecka.

3. Rozpoznawanie przemocy wobec dziecka odbywa się poprzez:

- ujawnienie przez dziecko przemocy,
 - informacje od osoby będącej bezpośrednim świadkiem przemocy,
 - analizę objawów krzywdzenia występujących u dziecka,
 - ocenę stopnia ryzyka wystąpienia przemocy w danej rodzinie.
4. Ujawnienie przez dziecko przemocy w rodzinie ma miejsce wtedy, kiedy dziecko poinformuje pracownika parafii o tym, że doznaje jednej lub kilku jednocześnie form przemocy ze strony swoich najbliższych. Ujawnienie jest dla dziecka bardzo trudnym momentem, świadczy o dużym doznawanym bólu i determinacji.
5. Informacje o krzywdzeniu małoletniego mogą pochodzić od bezpośrednich świadków przemocy, np. od rodzica niekrzywdzącego, rodzeństwa, kolegi, koleżanki, sąsiada, osoby z dalszej rodziny dziecka, przypadkowego świadka przemocy.
6. W każdym przypadku informacje o przemocy wobec dziecka wskazywane jako fakty, a nie domniemania, należy potraktować z pełną odpowiedzialnością i zareagować zgodnie z obowiązującymi zasadami wskazanymi w niniejszej procedurze.
7. Podobnie jak w przypadku ujawnienia przemocy przez samo dziecko, osoba dorosła do której dotarła ta informacja nie dokonuje oceny wiarygodności podawanych informacji ale zobowiązana jest do zareagowania na taki sygnał.

§ 2

Procedury postępowania

1. W przypadku uzyskania informacji o krzywdzeniu dziecka lub podejrzenia krzywdzenia dziecka, osoba dorosła ma obowiązek:
- wezwać pogotowie, jeżeli wystąpiło poważne uszkodzenie ciała;
 - poinformować rodziców dziecka;
 - poinformować o zdarzeniu, lub swoich podejrzeniach co do krzywdzenia dziecka proboszcza parafii;
 - sporządzić notatkę służbową opisującą zdarzenie, w szczególności przyczynę wystąpienia podejrzenia o krzywdzeniu dziecka.

2. Powiadamiając proboszcza o podejrzeniu krzywdzenia dziecka, osoba która składa to zawiadomienie przedstawia formy i okoliczności krzywdzenia, które udało mu się ustalić, lub których wystąpienie podejrzewa oraz informuje o zachowaniach i wypowiedziach dziecka wskazujących na doświadczenie krzywdzenia.
3. W przypadku, gdy zachodzi podejrzenie popełnienia wobec dziecka jednego z przestępstw przeciwko wolności seksualnej i obyczajności:
Osoba Zaufana, po konsultacji z Proboszczem, składa zawiadomienie na policję lub do prokuratury, realizując obowiązek wynikający z art. 304 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r., poz. 1375 ze zm.);
4. Proboszcz (albo inna wyznaczona osoba, gdy proboszcz jest osobą podejrzaną o popełnienie przestępstwa) podejmuje niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa, o ile miało ono miejsce na terenie placówki.

§ 3

Zgłaszanie przemocy przez dziecko

1. Każde dziecko może zgłosić ustnie lub pisemnie, dowolnej osobie, do której ma zaufanie, fakt stosowania wobec niego przemocy.
2. Zgłoszenie doznawanej krzywdy przez dziecko może nastąpić w bezpośredniej rozmowie, SMS-em, drogą elektroniczną, telefoniczną lub inną dostępną, w każdym czasie.
3. W przypadku dziecka obcojęzycznego lub mającego trudności w mowie i piśmie, osoba, do której zgłosił się małoletni zapewnia pomoc w nawiązaniu komunikacji poprzez skorzystanie z pomocy osoby władającej językiem obcym lub zapewnia komunikację w innych formach, np. poprzez wykorzystanie alternatywnych i wspomagających metod komunikacji.
4. Osoba, która powzięła informację od krzywdzonego dziecka podejmuje w pierwszej kolejności działania mające na celu zatrzymanie krzywdzenia dziecka.

5. W przypadku zagrożenia życia dziecka, po przekazaniu informacji rodzicom i proboszczowi parafii, zawiadamia w trybie pilnym odpowiednie służby porządkowe o zagrożeniu życia małoletniego.
6. W ramach procedury funkcjonariusz policji: udziela niezbędnej pomocy osobie doznającej przemocy, w tym dostępu do pomocy medycznej, podejmuje czynności chroniące życie, zdrowie i mienie, zabezpiecza ślady i dowody przestępstwa oraz podejmuje działania mające na celu zapobiec dalszym zagrożeniom mogącym występować w tej rodzinie, zgodnie z zasadami i procedurami postępowania w takiej sytuacji.
7. W przypadkach niewymagających podejmowania nagłych interwencji, osoba, która powzięła informację postępuje zgodnie z parafialną procedurą.

Rozdział V

Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego

1. W przypadkach przemocy fizycznej bądź seksualnej, gdy sprawcą jest osoba dorosła lub dziecko, należy zgłosić ten fakt zgodnie z prawem do organów ścigania lub/ oraz do delegata właściwej instytucji kościelnej.
2. Gdy sprawa dotyczy niewłaściwego zachowania osób świeckich zatrudnionych w parafii bądź wolontariuszy, sprawę należy zbadać i podjąć adekwatne kroki w zależności od tego, czego dotyczyło to zachowanie. Każdorazowo należy podjąć z tą osobą rozmowę i jeśli zajdzie taka potrzeba, to okresowo lub stale wycofać ją z pracy duszpasterskiej.
3. Jeśli niewłaściwe zachowanie dotyczy dziecka, należy o tym zawiadomić jego rodziców i wraz z nimi podjąć odpowiednie działania.
4. Jeśli sprawa dotyczy niewłaściwych zachowań dzieci wobec siebie nawzajem, należy niezwłocznie zawiadomić rodziców dzieci i wraz z nimi podjąć odpowiednie działania.
5. Osoba odpowiedzialna za przyjmowanie zgłoszeń współpracuje z proboszczem i delegatem diecezjalnym.
6. Każda informacja o niewłaściwym zachowaniu powinna być traktowana poważnie, gdyż jest działaniem prewencyjnym.

Rozdział VI

Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach krzywdzenia dzieci

1. Osoba zaufana – *imię i nazwisko, kontakt;*

.....

2. Proboszcz – *imię i nazwisko, kontakt:*

.....

3. Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach krzywdzenia dzieci:

.....

4. **Jeśli jakakolwiek osoba dorosła zaangażowana w pracę duszpasterską w parafii dowie się od dziecka, że doświadcza ono przemocy, automatycznie ma obowiązek zastosowania się do art. 304 k.p.k. mówiącego o tym, że każdy, kto dowie się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym prokuratora lub policję.**

Rozdział VII

Zasady przeglądu i aktualizacji standardów oraz sposoby dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego

1. Dokument zawierający standardy ochrony dzieci i osób bezbronnych w parafii aktualizowany jest co dwa lata.
2. Ewaluacja dokumentu dokonywana jest przez osobę odpowiedzialną za prewencję w parafii we współpracy z proboszczem i osobami wyznaczonymi przez proboszcza, a następnie konsultowana z osobami zaangażowanymi w duszpasterstwo parafialne.
3. W przypadku zmian prawa, wymagającego ich wdrożenia w dokumencie nowelizacje są wprowadzane na tych samych zasadach, które obowiązywały przy wdrożeniu dokumentu do obrotu prawnego w parafii.
4. Dla każdego zdarzenia podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich zakładana jest imiennateczka z nazwiskiem małoletniego. Teczke zakłada i prowadzi Osoba Zaufana.
5. Do czasu zakończenia sprawy teczka pozostaje w kancelarii parafialnej i jest należycie chroniona przed dostępem osób nieuprawnionych.
6. W teczce umieszcza się stosownie do potrzeb:
 - a. Zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia lub zgłoszenie krzywdzenia (Załącznik);
 - b. Protokół rozmowy ze zgłaszającym, o ile jest możliwym jego sporządzenie.
 - c. Protokoły i notatki z rozmów z małoletnim i osobą jemu najbliższą lub niekrzywdzącym rodzicem/opiekunem.
 - d. Protokół z posiedzenia zespołu do spraw prewencji
 - e. Inne dokumenty i korespondencję związaną z danym zgłoszeniem.

Rozdział VIII

Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie parafii do stosowania standardów, zasady przygotowania osób zaangażowanych w duszpasterstwo do ich stosowania oraz sposób dokumentowania

§ 1

1. Wdrażanie w życie standardów ochrony przed przemocą należy do obowiązków proboszcza.
2. Za niezastosowanie się do standardów odpowiedzialność personalnie ponosi proboszcz parafii, również wobec prawa.
3. Każdej osobie zaangażowanej w parafii i mającej kontakt z dziećmi w obszarze związanym z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez dzieci, lub z opieką nad dziećmi proboszcz uzyskuje dane z Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym (<https://arch-bip.ms.gov.pl/pl/rejestry-i-ewidencje/rejestr-sprawcow-przestepstw-na-tle-seksualnym/>). Nawet w przypadku osób mających krótkotrwały kontakt z dziećmi na terenie parafii uzyskanie takiej informacji jest zalecane, chociaż nie stanowi to obowiązku prawnego. W takim przypadku proboszcz odbiera od takiej osoby pisemne Oświadczenie o niekaralności za przestępstwa przeciw wolności seksualnej i obyczajowości oraz przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę dziecka.
4. Dodatkowo, przed nawiązaniem stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do działalności (np. wolontariackiej) związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez dzieci, lub z opieką nad nimi proboszcz ma obowiązek uzyskania od tej osoby informacji z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdz. XIX k.k. (przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu) i XXV k.k. (przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajowości) oraz w zakresie art. 189a k.k. (handel

ludźmi), art. 207 k.k. (znęcanie się nad osobą najbliższą lub pozostającą w stosunku zależności) oraz przestępstw z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

5. Jeśli parafia zatrudnia firmy z zewnątrz lub udostępnia im pomieszczenia, właściciel firmy musi przedstawić proboszczowi oświadczenie o sprawdzeniu swoich pracowników, którzy wejdą na teren parafii i będą mogli mieć kontakt z dziećmi, w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym.
6. Proboszcz parafii powołuje osobę lub Zespół ds. Prewencji (należy do niego również tzw. osoba zaufana). Wskazane jest, aby były to cieszące się zaufaniem osoby świeckie, odpowiednio przeszkolone i kompetentne, które będą wiedziały, jakie działania w danej sytuacji są stosowne i konieczne. Osoby te ściśle współpracują z proboszczem miejsca i z osobami odpowiedzialnymi w diecezji za prewencję, jak również z delegatem ds. ochrony dzieci i młodzieży. Odpowiadają za wprowadzenie standardów oraz uczestniczą w szkoleniach zgodnie z zasadami wskazanymi przez diecezję.
7. Proboszcz parafii powołuje osobę (lub osoby) zaufaną, do której należy przyjmowanie zgłoszeń dotyczących nierespektowania standardów. Osoba zaufana nie może na własną rękę podejmować działań służących wyjaśnieniu podejrzeń i zarzutów lub weryfikacji zgłaszanych faktów. Obowiązuje ją zasada poufności (Załącznik).
8. Osobą odpowiedzialną bezpośrednio za interwencję w przypadku zaistnienia przemocy jest zarządca placówki, w tym wypadku proboszcz parafii. Powinien czynić to we współpracy z wymienionymi wyżej kompetentnymi osobami.
9. Wszelka działalność dotycząca ochrony oraz interwencji i pomocy musi być dokumentowana. Wpisów w rejestrze zdarzeń dokonują osoby bezpośrednio zaangażowane w daną aktywność, ale za bezpieczne przechowywanie notatek odpowiedzialny jest proboszcz. Rejestr prowadzi się zgodnie z zasadami ochrony danych wrażliwych.

§2

Szkolenie i stałe wsparcie dla osób zajmujących się profilaktyką

1. Wszyscy pracownicy i wolontariusze w parafii otrzymują potrzebną im wiedzę o standardach przyjętych i obowiązujących w parafii – kodeksie zachowań, proce-

- durach związanych z interwencją i zgłoszeniem. Szkolenie może prowadzić osoba odpowiedzialna w parafii za prewencję.
2. Pracownicy i wolontariusze pełniący funkcje wychowawcze lub formacyjne dodatkowo otrzymują potrzebną wiedzę dotyczącą:
 - rodzajów przemocy (w tym przemocy rówieśniczej);
 - rozpoznawania oznak przemocy (w tym wykorzystania seksualnego);
 - strategii działania sprawców przemocy (w tym przemocy seksualnej);
 - rozmowy z dzieckiem/nastolatkiem/osobą bezbronną na temat krzywdy;
 - rozmowy z dorosłymi (gdy ktoś pracuje z grupą dorosłych) dotyczącą przemocy;
 - zagrożeń i ochrony przed szkodliwymi treściami w Internecie;
 - innych zaleceń obowiązujących w danej placówce/miejsu duszpasterskim.
 3. Każda osoba pracująca z dziećmi i osobami bezbronnymi powinna otrzymać zaświadczenie o udziale w szkoleniu.
 4. Każda osoba pracująca z dziećmi i osobami bezbronnymi co dwa lata uczestniczy w jednodniowym szkoleniu z zakresu prewencji. Treść tych szkoleń przygotowana jest przez osobę odpowiedzialną w diecezji za prewencję.
 5. Szkolenia prowadzą odpowiednio przygotowane oraz kompetentne w dziedzinie ochrony dzieci i osób bezbronych osoby, które są delegowane przez diecezję do pełnienia takich zadań. Osoby odpowiedzialne za prewencję w parafii poza wiedzą z pkt 1 i 2 powinny mieć także wiedzę na temat:
 - a. budowania systemu prewencji zgodnego z wymogami Kościoła i ustaw państwowych (obecnie tzw. „Ustawa Kamilka” i Krajowy Plan Przeciwdziałania Przemocy Przeciwko Wolności Seksualnej i Obyczajności na Szkodę Małoletnich na lata 2023-2026 oraz Wytyczne KEP, dokument prewencji KEP);
 - b. podstawowych procedur prawnych (kanonicznych i przewidzianych przez Kodeks karny);
 - c. czynników ryzyka i czynników ochronnych;
 - d. funkcjonowania w środowisku lokalnym placówek pomocowych;
 - e. procedur ustalonych dla danej parafii.
 6. Osoby odpowiedzialne za prewencję w parafii uczestniczą w spotkaniach organizowanych przez odpowiedzialnych za prewencję w diecezji.

§ 3

Edukacja dzieci oraz osób bezbronnych w ochronie swoich granic

1. Szkolenia powinny prowadzić osoby odpowiednio do tego przygotowane. Powinny one obejmować formację dzieci do reagowania poprzez asertywne zachowanie oraz informowanie odpowiednich osób dorosłych w sytuacjach, w których są świadkami lub doświadczają od dorosłych albo innych dzieci jakiegokolwiek krzywdy (fizycznej, seksualnej, słownej, emocjonalnej itd.), takiej jak np.:
 - pozostawianie dzieci bez opieki;
 - okazywanie niechcianej czułości;
 - próby nawiązywania kontaktu w miejscach odosobnionych;
 - epatowanie nagością oraz zapraszanie, zwłaszcza indywidualnie, do miejsc takich jak np. sauna;
 - przekraczanie granic nienaruszalności cielesnej; zbyt intensywne dążenie do osobistego kontaktu; infantylne zachowania opiekunów;
 - prowokacja i wciąganie w sytuacje dwuznaczne;
 - prezentowanie nieodpowiednich i wulgarnych treści (zwłaszcza materiałów o charakterze erotycznym, pornograficznym, obrazujących przemoc lub w inny sposób przyczyniających się do dyskomfortu);
 - nadmierne i indywidualne obdarowywanie prezentami i inne formy faworyzowania;
 - brak empatii i wrażliwości na potrzeby dzieci;
 - proponowanie, używanie alkoholu lub środków psychoaktywnych itp. lub bycie pod ich wpływem.

Rozdział IX

Zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz dzieciom standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania

§ 1

1. W parafii opracowane zostały dwie wersje dokumentu Standardów ochrony dzieci:
 - wersja „pełna”,
 - wersja „skrócona” – przeznaczona dla dzieci.
2. Wersja „pełna” jest dostępna w kancelarii parafialnej. Wgląd w wersję „pełną” mają: wszystkie osoby zaangażowane w duszpasterstwo parafialne, pracownicy parafii, rodzice lub opiekunowie prawni dzieci, zewnętrzne podmioty uprawnione do kontroli.
3. Wersja „skrócona” jest ogólnie dostępna ze względu na jej opublikowanie na stronie internetowej parafii.

§ 2

Obowiązkiem rodziców/opiekunów prawnych dzieci korzystających z duszpasterstwa parafialnego jest zaznajomienie się ze standardami i wynikającymi z nich zasadami ochrony małoletnich przed krzywdzeniem.

Rozdział X

Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone

Parafia jest miejscem zapewniającym bezpieczeństwo dzieciom także w grupie rówieśniczej. Kierując się wartościami wypływającymi z Ewangelii, staramy się wpoić naszym parafianom postawę szacunku wobec każdego człowieka – dzieci i dorosłych. Pragniemy, by w relacjach międzyludzkich bliska była im ewangeliczna zasada: „*Wszystko więc, co chcielibyście, żeby wam ludzie czynili, i wy im czyńcie*” (Mt 7,12a).

Zasady bezpiecznych relacji między dziećmi poznali wszyscy pracownicy i współpracownicy parafii, dzięki czemu mogą oni umiejętnie i adekwatnie do zaistniałej sytuacji reagować na każde niewłaściwe zachowanie czy przemoc. Również dzieci powinny przestrzegać poniższego kodeksu podczas spotkań w parafii i poza nią, w kontakcie bezpośrednim i wirtualnym.

1. Równe traktowanie i szacunek dla każdej osoby

- Traktuj innych tak, jak chcesz, aby inni traktowali Ciebie.
- Pamiętaj, że każda osoba jest kimś wyjątkowym i szczególnie obdarowanym przez Boga. Należą się jej szacunek i troska o jej dobro.
- Bądź tolerancyjny – szanuj odmienny wygląd, przekonania, poglądy i cechy koleżanek/kolegów.
- Pamiętaj, że przez różnorodność wzajemnie się ubogacamy.
- Masz prawo do zabawy i relacji z każdym dzieckiem, ale pamiętaj, że nie zawsze inne dziecko ma chęć do kontaktu z Tobą w danym momencie. Uszanuj to.
- Zachowaj otwartość i bądź wrażliwy na wszystkie osoby, nawet jeśli nie należą do grona Twoich najbliższych przyjaciół. Nie wykluczaj ich ze wspólnych działań, rozmów i szkolnych aktywności.

2. Zasady komunikacji między dziećmi

- Zachowuj życzliwość i szacunek wobec koleżanek/kolegów.
- Pamiętaj, że każdy ma prawo do wyrażania swojego zdania, myśli i przekonań, o ile nie naruszają one dobra innych osób.
- Słuchaj innych, gdy mówią. Nie przerywaj innym, gdy się wypowiadają.
- Zachowuj kulturę słowa w każdej sytuacji.
- Stosuj formy grzecznościowe.
- Pytaj o zgodę na kontakt fizyczny (przytulenie, pogłaskanie).

3. Szacunek dla cudzej własności, prywatności i przestrzeni

- Szanuj rzeczy osobiste i mienie innych osób.
- Zapytaj, jeśli chcesz pożyczyć od kogoś jakąś rzecz.
- Nie przeglądaj prywatnych rzeczy innych osób bez ich zgody. Każdy ma prawo do prywatności.
- Nie rób zdjęć, nie nagrywaj ani nie rozpowszechniaj wizerunku kolegów/koleżanek i innych osób bez ich wyraźnej zgody.
- Pamiętaj, że każdy ma prawo do przestrzeni osobistej. Jeśli inna osoba potrzebuje chwili samotności, uszanuj to. Naruszanie tej przestrzeni może rodzić konflikty.

4. Zakaz stosowania przemocy w jakiegokolwiek formie

- Nie stwarzaj sytuacji, w których ktoś czułby się celowo pomijany, izolowany.
- Nie stosuj przemocy fizycznej. Szturchanie, popychanie, kopanie czy siłowe przytrzymywanie kolegi/koleżanki naruszają jego/jej integralność fizyczną.
- Szanuj przestrzeń intymną kolegów/koleżanek. Nigdy nie dotykaj ich w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
- Nie wyśmiewaj, nie obgaduj, nie ośmieszaj, nie zawstydzaj, nie upokarzaj, nie lekceważ i nie obrażaj kolegów/koleżanek.
- Nie wypowiadaj się w sposób obraźliwy o rodzicach kolegów/koleżanek.
- Nie zwracaj się w sposób wulgarny do innych.
- Pamiętaj, że żarty są wtedy żartami, kiedy nikt z ich powodu nie cierpi. Jeśli tak jest, natychmiast zakończ taką zabawę słowną.
- Nie narażaj siebie i innych uczniów na sytuacje zagrażające życiu i zdrowiu fizycznemu czy psychicznemu.

- Nie wyrażaj negatywnych, prześmiewczych komentarzy na temat zachowania, pracy, wyglądu kolegów/koleżanek.
- Nie zabieraj rzeczy należących do innych bez ich zgody.

5. Szacunek w kontaktach internetowych i zakaz cyberprzemocy

- Szanuj innych i traktuj ich tak, jak chcesz, by traktowali Ciebie – dotyczy to wszystkich typów Twojej aktywności w sieci. Po drugiej stronie ekranu jest drugi człowiek.
- Pamiętaj, że cyberprzemoc często zaczyna się od tzw. „niewinnych żartów”. Nie każdy ma takie samo poczucie humoru. Uważaj na to, co piszesz i co publikujesz, w Internecie nic nie ginie. W świecie wirtualnym łatwo poruszyć lawinę wzajemnych niechęci, co może doprowadzić do konkretnej formy przemocy.
- Nie udostępniaj kontaktów do innych osób (telefonicznych, mailowych) bez ich zgody.
- Dbaj o swój oraz innych wizerunek w sieci – nie publikuj wrażliwych danych, powierzonych ci informacji oraz zdjęć i filmów ośmieszających innych. Szanuj ich prywatność.
- Chronь intymność swoją i innych. Nie wysyłaj i nie udostępniaj zdjęć lub filmów, które by ją naruszały.
- Sprzeciwiaj się hejtowi, sam nie publikuj obrażających i agresywnych komentarzy oraz reaguj, gdy zauważysz, że ktoś jest poniżany w Internecie. Nie przesyłaj dalej ośmieszających wiadomości. Zgłoś takie działania odpowiednim osobom.
- Nie prowokuj innych do niepotrzebnych, nieuzasadnionych kłótni. Trolling, świadome poniżanie, nękanie i zaczepki są zachowaniami niedopuszczalnymi.
- Nie wykluczaj swoich rówieśników z grup w mediach społecznościowych z powodu swoich prywatnych niechęci.
- Nie podszywaj się w Internecie pod inne osoby. Takie zachowanie w cyberprzestrzeni jest kradzieżą tożsamości. To jest przestępstwo.
- Jeżeli zauważysz, że ktoś nie wylogował się ze swojego konta, nie wykorzystuj tej sytuacji do działań, które przyniosłyby mu szkodę, ale życzliwie poinformuj go o jego nieuwadze.

- Pamiętaj, że groźby, pomówienia, nawoływanie do nienawiści, prześladowanie, ośmieszanie w cyberprzestrzeni także są karalne. Twoje działania w sieci nie są anonimowe.

6. Sposoby pokojowego rozwiązywania konfliktów

- Wycisz się, uspokój, zatrzymaj niepotrzebną kłótnię, zanim stracisz nad sobą kontrolę. Zastanów się, co chcesz osiągnąć. Jeśli to możliwe, podejmij spokojną rozmowę z drugą stroną.
- Umów się na rozmowę w bardziej stosownych warunkach, w ten sposób zyskasz czas na konstruktywny dialog.
- Powiedz, co według Ciebie jest problemem, co przyczyną nieporozumienia, czego oczekujesz.
- Słuchaj drugiej osoby. Dopytaj o jej odczucia i oczekiwania. Podsumuj to, co usłyszałaś/usłyszałeś dla upewnienia się, czy dobrze zrozumiałaś/zrozumiałeś jej komunikat.
- Upewnij się, że Twój rozmówca powiedział wszystko odnośnie do swoich odczuć.
- Wspólnie wymyślcie rozwiązanie satysfakcjonujące obie strony.
- Jeśli nie uda się Wam dojść do porozumienia, poproś o pomoc osobę dorosłą, aktualnego opiekuna grupy. Porozmawiaj o tym z Twoimi rodzicami. Nie rozwiązuj konfliktu samodzielnie.
- Nie bądź obojętny, gdy komuś dzieje się krzywda. Zawsze poinformuj o tym osobę dorosłą.

Rozdział XI

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet oraz procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie

1. Obowiązkiem prawnym parafii w ramach prowadzonych działań duszpasterskich jest takie wykorzystanie sieci Internet, które będzie adekwatne do poziomu dojrzałości poznawczej i emocjonalno-społecznej dziecka oraz nie będzie mu szkodzić.
2. Do potencjalnych zagrożeń użytkownika sieci Internet należy zaliczyć:
 - dostęp do treści niezgodnych z celami wychowania i edukacji (narkotyki, przemoc, pornografia, hazard),
 - działalność innych użytkowników zagrażająca dobru dziecka,
 - oprogramowanie umożliwiające śledzenie i pozyskanie danych osobowych użytkowników parafialnej sieci.
3. Infrastruktura sieciowa parafii umożliwia dostęp do Internetu tylko w celach duszpasterskich. Sieć jest monitorowana w taki sposób, aby możliwe było zidentyfikowanie sprawców ewentualnych nadużyć.
4. Rozwiązania organizacyjne na poziomie parafii bazują na aktualnych standardach bezpieczeństwa.
5. Na wszystkich komputerach z dostępem do Internetu na terenie parafii jest zainstalowane i oraz systematycznie aktualizowane oprogramowanie antywirusowe, antyspamowe i firewall.
6. W parafii wyznaczona jest osoba odpowiedzialna za bezpieczeństwo sieci. Do jej obowiązków należą:
 - zabezpieczenie sieci internetowej placówki przed niebezpiecznymi treściami poprzez instalację i aktualizację, co najmniej raz w miesiącu, odpowiedniego oprogramowania;
 - sprawdzanie, co najmniej raz w miesiącu, czy na komputerach, w tym ze swobodnym dostępem do Internetu nie znajdują się niebezpieczne treści.
7. Dziecko może korzystać z Internetu tylko na komputerze z zainstalowanym programem filtrującym treści.

Rozdział XII

Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.

1. Każda osoba, która mówi o doświadczanej przez siebie krzywdzie, winna zostać przyjęta z szacunkiem i uważnie wysłuchana.
2. Osoba skrzywdzona otrzymuje informację o możliwych formach pomocy, z której może skorzystać na terenie parafii lub poza nią.
3. W sytuacji, gdy osoba wskazana jako sprawca jest kapłanem lub inną osobą zaangażowaną w parafii, należy jak najszybciej zapewnić bezpieczeństwo osobie skrzywdzonej (np. przez niedopuszczanie do niej osoby wskazanej lub podejrzanej o krzywdę).
4. Troska duszpasterska wobec osoby skrzywdzonej i jej bliskich polega przede wszystkim na życzliwym wysłuchaniu i pomocy w odbudowaniu jej więzi z Bogiem i zaufania do Kościoła. Organizowana jest w porozumieniu z diecezjalnym duszpasterzem ds. pomocy duchowej osobom skrzywdzonym.
5. Jeśli osoba skrzywdzona należała do jakiejś grupy parafialnej, również inni uczestnicy tej grupy powinni otrzymać pomoc duszpasterską i ewentualnie psychologiczną.
6. Jeśli osobą skrzywdzoną jest dziecko, pomoc powinna otrzymać również jego rodzina.
7. Parafianie powinni być we właściwy sposób poinformowani o tym, co się wydarzyło, oraz otrzymać stosowną pomoc. Należy przy tym zachować zasadę ochrony dobrego imienia osoby skrzywdzonej.
8. Jeśli zgłoszenie dotyczy przestępstwa określonego w prawie karnym i/lub kanonicznym, osoba przyjmująca zgłoszenie postępuje zgodnie z procedurami zawartymi w Wytycznych KEP.
9. Jeśli zgłoszenie dotyczy innej krzywdy czy niewłaściwego zachowania, osoba zgłaszająca otrzymuje informację o podjętych w sprawie krokach.
10. Wszelkie działania i uzyskane informacje objęte są zasadą poufności, ale osoby skrzywdzonej nie wolno zobowiązywać do zachowania tajemnicy.

Wykaz telefonów, adresów i instytucji świadczących wsparcie ofiarom przemocy

1. Ośrodek Pomocy Społecznej

.....

2. Ośrodek Interwencji Kryzysowej

.....

3. Punkt Interwencji Kryzysowej przy Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

4. Ogólnopolski telefon dla ofiar przemocy w rodzinie „Niebieska Linia” 800-12-00-02, adres e-mail niebieskalinia@niebieskalinia.info

5. Ogólnokrajowa Linia Pomocy Pokrzywdzonym tel. +48 222 309 900 przez całą dobę można anonimowo uzyskać informacje o możliwości uzyskania pomocy, szybką poradę psychologiczną i prawną, a także umówić się na spotkanie ze specjalistami w dowolnym miejscu na terenie Polski. Możliwe są konsultacje w językach obcych oraz w języku migowym.

6. Bezpłatne porady prawne dla ofiar wykorzystania seksualnego w Kościele – e-mail: konsultacjekanoniczne@fsj.org.pl